

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)
z dnia 13 grudnia 2007 r.*

W sprawie C-372/06

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez VAT and Duties Tribunal, London (Zjednoczone Królestwo) postanowieniem z dnia 6 września 2006 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 września 2006 r., w postępowaniu:

Asda Stores Ltd

przeciwko

Commissioners of Her Majesty's Revenue and Customs,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, G. Arestis, E. Juhász, J. Malenovský (sprawozdawca) i T. von Danwitz, sędziowie,

* Język postępowania: angielski.

rzecznik generalny: J. Mazák,
sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 13 czerwca 2007 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Asda Stores Ltd przez P. De Baere'a oraz M. Kuschewsky, advocaten,

- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez E. O'Neill, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez K. Beala, barrister,

- w imieniu rządu włoskiego przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez G. Albenzia, avvocato dello Stato,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez X. Lewisa oraz J. Hottiaux, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy ważności przepisów zawartych w kolumnie 3, w pozycji 8528 Nomenklatury Scalonej, wymienionej w załączniku 11 do rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 253, str. 1, zwanych dalej „spornymi przepisami załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93”).
- 2 Rzeczony wniosek dotyczy również wykładni tych przepisów.
- 3 Wniosek ten dotyczy również wykładni art. 47 protokołu dodatkowego podpisanego w dniu 23 listopada 1970 r. w Brukseli oraz zawartego, zatwierdzonego i ratyfikowanego w imieniu Wspólnoty rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2760/72 z dnia 19 grudnia 1972 r. (Dz.U. L 293, str. 1, zwanego dalej protokołem dodatkowym) załączonego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją podpisanego w Ankarze w dniu 12 września 1963 r. z jednej strony przez Republikę Turcji, a z drugiej przez państwa członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Wspólnotę, zawartego, zatwierdzonego i ratyfikowanego w imieniu Wspólnoty na mocy decyzji Rady 64/732/EWG z dnia 23 grudnia 1963 r. (Dz.U. 1964, 217, str. 3685, zwanego dalej układem stowarzyszeniowym EWG-Turcja).

- 4 Wskazany wniosek dotyczy wreszcie wykładni art. 44–47 decyzji nr 1/95 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie wprowadzenia w życie ostatniego etapu unii celnej (Dz.U. 1996, L 35, str. 1, zwanej dalej „decyzją nr 1/95”).
- 5 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Asda Stores Ltd (zwaną dalej „Asda”) oraz Commissioners of Her Majesty’s Revenue and Customs (organami celnymi Zjednoczonego Królestwa, zwanymi dalej „organami celnymi”), dotyczącego ceł antydumpingowych i podatku od wartości dodanej (zwanego dalej „VAT”) od przywozu odbiorników telewizji kolorowej (zwanym dalej „OTVK”) montowanych w Turcji i przywożonych do Zjednoczonego Królestwa.

Ramy prawne

Układ stowarzyszeniowy EWG-Turcja

- 6 Zgodnie z art. 2 ust. 1, układ stowarzyszeniowy EWG-Turcja ma na celu promowanie stałej i zrównoważonej konsolidacji więzi handlowych i gospodarczych między stronami układu, przy pełnym uwzględnieniu konieczności zapewnienia przyspieszonego rozwoju gospodarki Turcji oraz podniesienia poziomu zatrudnienia i warunków życia narodu tureckiego. Artykuł ten w ust. 3 stanowi, że stowarzyszenie to obejmuje etap przygotowawczy, etap przejściowy i etap ostateczny.

- 7 Artykuł 3 ust. 1 układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja stanowi [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego układu poniżej]:

„Podczas etapu przygotowawczego [Republika] Turcj[i] wzmacnia swoją gospodarkę, przy pomocy Wspólnoty, aby móc wypełnić obowiązki, jakie będą na niej spoczywać podczas etapu przejściowego i etapu ostatecznego.

Warunki wykonawcze, które odnoszą się do etapu przygotowawczego, w szczególności do pomocy Wspólnoty, określone są w protokołach tymczasowym i finansowym, załączonych do niniejszego układu”.

- 8 Artykuł 6 układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja ma następujące brzmienie:

„Aby zapewnić zastosowanie i stopniowy rozwój Stowarzyszenia, Umawiające się Strony zbierają się w Radzie Stowarzyszenia, która działa w granicach uprawnień przyznanych jej przez Układ”.

- 9 Zgodnie z art. 30 układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja:

„Protokoły, które Umawiające się Strony postanowiły dołączyć do układu, stanowią jego integralną część”.

10 W rozumieniu art. 47 protokołu dodatkowego [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego protokołu poniżej]:

„1. Jeśli w okresie dwudziestu dwóch lat Rada Stowarzyszenia, na wniosek jednej z Umawiających się Stron, stwierdza istnienie praktyk dumpingowych w handlu między Wspólnotą a [Republiką] Turcj[i], kieruje zalecenia do sprawcy lub sprawców tych praktyk, w celu ich zaprzestania.

2. Pokrzywdzona Strona może, po poinformowaniu o tym Rady Stowarzyszenia, podjąć stosowne środki ochronne w przypadkach, gdy:

- a) Rada Stowarzyszenia nie podjęła żadnej decyzji, w myśl ustępu 1, w terminie trzech miesięcy licząc od wpłynięcia wniosku;
- b) pomimo wydania zaleceń przewidzianych w ustępie 1, praktyki dumpingowe są nadal stosowane.

Ponadto jeśli interes pokrzywdzonej Strony wymaga natychmiastowego działania, Strona ta może, po poinformowaniu o tym Rady Stowarzyszenia, wprowadzić przejściowo tymczasowe środki ochronne łącznie z cłem antydumpingowym. Czas trwania tych środków nie może przekraczać trzech miesięcy licząc od wniesienia wniosku lub dnia, w którym pokrzywdzona Strona podejmie środki ochronne na mocy [pkt] b) poprzedniego akapitu.

3. Jeśli środki ochronne zostaną podjęte w przypadkach przewidzianych w ustępie 2 akapit pierwszy litera a) lub [w] akapicie drugim, Rada Stowarzyszenia może w każdej chwili zdecydować, że takie środki ochronne powinny zostać zawieszony w oczekiwaniu na wydanie zaleceń przewidzianych w ustępie 1.

Jeśli środki ochronne zostaną podjęte w przypadkach przewidzianych w ustępie 2 akapit pierwszy litera b), Rada Stowarzyszenia może zalecić zniesienie lub modyfikację tych środków ochronnych.

4. Produkty pochodzące z jednej z Umawiających się Stron lub znajdujące się w swobodnym obrocie i które zostały wywiezione do drugiej Umawiającej się Strony, są dopuszczone do ponownego przywozu na terytorium pierwszej Strony bez cła, ograniczeń ilościowych oraz innych środków o skutku równoważnym.

Rada Stowarzyszenia może sformułować właściwe zalecenia w celu zastosowania postanowień niniejszego ustępu, opierając się na doświadczeniu nabytym przez Wspólnotę w tej dziedzinie”.

¹¹ Decyzja nr 1/95 ustanawia unię celną między Wspólnotą a Republiką Turcji dla towarów co do zasady innych niż produkty rolne. Przewiduje ona zniesienie ceł i opłat o skutku równoważnym oraz wyeliminowanie ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym.

- 12 Sekcja III, zatytułowana „Instrumenty ochrony handlowej”, zawarta w rozdziale IV tej decyzji obejmuje następujące artykuły [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej decyzji]:

„Artykuł 44

1. Na wniosek jednej ze stron, Rada Stowarzyszenia dokonuje ponownego zbadania zasady stosowania przez jedną ze stron układu w relacjach z drugą stroną instrumentów ochrony handlowej, innych niż środki ochronne. W ramach tego badania Rada Stowarzyszenia może postanowić o zawieszeniu stosowania tych instrumentów, pod warunkiem że [Republika] Turcji[i] wykonała przepisy dotyczące konkurencji, kontroli pomocy państwa oraz inne przepisy wspólnotowego dorobku prawnego dotyczące wewnętrznego rynku i zapewniła ich skuteczne stosowanie, oferujące w ten sposób gwarancję ochrony przed nieuczciwą konkurencją porównywalną do tej istniejącej na wewnętrznym rynku.

2. Zasady stosowania środków antydumpingowych określonych w art. 47 protokołu dodatkowego pozostają w mocy.

Artykuł 45

W drodze odstępstwa od przepisów sekcji II rozdziału V, procedury konsultacyjne i decyzyjne, o których mowa w rzeczonyj sekcji, nie znajdują zastosowania do środków ochrony handlowej przyjętych przez umawiające się strony.

W ramach stosowania środków polityki handlowej w stosunku do państw trzecich, umawiające się strony podejmują starania w celu uzgodnienia ich działań poprzez wymianę informacji i na drodze konsultacji, jeżeli pozwalają na to okoliczności i nie sprzeciwiają się temu ich międzynarodowe zobowiązania.

Artykuł 46

W drodze odstępstwa od zasady swobodnego przepływu towarów wyrażonej w rozdziale I strona, która przyjęła lub przyjmuje środki antydumpingowe lub inne środki z tytułu instrumentów ochrony handlowej, o których mowa w art. 44, w relacjach z drugą stroną lub państwem trzecim może objąć tymi środkami przywóz danych towarów pochodzących z terytorium drugiej strony. W takim przypadku powiadamia ona Połączony Komitet ds. Unii Celnej.

Artykuł 47

Przy wypełnianiu formalności przywozowych w odniesieniu do produktów będących przedmiotem środków polityki handlowej przewidzianych w poprzedzających artykułach, władze państwa przywozu żądają od importera określenia na zgłoszeniu celnym pochodzenia danych produktów.

Jeżeli wymagają tego w bezwzględny sposób poważne i uzasadnione wątpliwości, można żądać dodatkowego dowodu w celu sprawdzenia dokładnego pochodzenia danych towarów”.

Wspólnotowy kodeks celny

- 13 Artykuł 22 sekcji 1 zatytułowanej „Niepreferencyjne pochodzenie towarów”, rozdziału 2 tytułu II rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, str. 1, zwanego dalej „Wspólnotowym kodeksem celnym”), stanowi:

„Artykuły 23–26 określają niepreferencyjne pochodzenie towarów do celów:

- a) stosowania Taryfy Celnej Wspólnot Europejskich, z wyjątkiem środków wymienionych w art. 20 ust. 3 lit. d) i e);
- b) stosowania środków pozataryfowych przyjętych odrębnymi przepisami Wspólnoty i mających zastosowanie w wymianie towarowej;
- c) sporządzania i wystawiania świadectw pochodzenia”.

- 14 W rozumieniu art. 23 Wspólnotowego kodeksu celnego:

„1. Towarami pochodzącymi z danego kraju są towary całkowicie uzyskane w tym kraju.

2. Określenie »towary całkowicie uzyskane w danym kraju« oznacza:

- a) produkty mineralne tam wydobyte;
- b) produkty roślinne tam zebrane;
- c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;
- d) produkty uzyskane od żywych zwierząt tam wyhodowanych;
- e) produkty uzyskane przez polowanie lub rybołówstwo tam prowadzone;
- f) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobywane z mórz znajdujących się poza morzem terytorialnym danego kraju przez statki w nim zarejestrowane i pływające pod jego banderą;
- g) towary wytworzone na pokładach statków przetwórci z produktów określonych w lit. f), pochodzących z tego kraju, o ile te statki przetwórcie zostały zarejestrowane w tym kraju i pływają pod jego banderą;

- h) produkty wydobyte z dna morskiego lub z gruntu pod dnem morskim, znajdującym się poza morzem terytorialnym, o ile dany kraj ma prawa wyłączności do eksploatacji tego dna lub gruntu;

- i) odpady i pozostałości powstające w wyniku procesów produkcyjnych oraz towary zużyte, jeżeli zostały tam zebrane i nadają się wyłącznie do odzyskiwania surowców;

- j) towary tam wytworzone wyłącznie z towarów wymienionych w lit. a)—i) lub z ich pochodnych na dowolnym etapie przetworzenia.

3. Do celów stosowania ust. 2 określenie »kraj« obejmuje również morze terytorialne tego kraju”.

15 Artykuł 24 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowi:

„Towar, w którego produkcję zaangażowany jest więcej niż jeden kraj, jest uznawany za pochodzący z kraju, w którym został poddany ostatecznej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu”.

16 Artykuł 25 tego kodeksu stanowi:

„Przetworzenie lub obróbka, co do których zostało ustalone lub stwierdzone fakty potwierdzają przypuszczenie, że ich jedynym celem było obejście przepisów stosowanych we Wspólnocie wobec towarów z określonych państw, nie mogą być w żadnym przypadku uznane za nadające, w rozumieniu art. 24, towarom otrzymanym w ten sposób pochodzenie kraju, w którym zostały one przetworzone”.

17 W rozumieniu art. 26 wskazanego kodeksu:

„1. Przepisy prawa celnego lub inne szczególne przepisy wspólnotowe mogą wymagać przedstawienia dokumentu stanowiącego dowód pochodzenia towarów.

2. Niezależnie od przedstawienia takiego dokumentu organy celne mogą, w przypadku poważnych wątpliwości, zażądać dodatkowego dowodu w celu upewnienia się, że pochodzenie odpowiada zasadom określonym odpowiednimi przepisami wspólnotowymi”.

18 Artykuł 249 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowi, że Komisja Wspólnot Europejskich ustanawia przepisy wykonawcze do rzeczonoego kodeksu.

Rozporządzenie nr 2454/93

19 W rozumieniu art. 39 rozporządzenia nr 2454/93:

„W odniesieniu do wymienionych w załączniku 11 produktów uzyskanych za obróbkę lub przetworzenie nadające pochodzenie na mocy art. 24 [wspólnotowego] kodeksu [celnego] uważa się sposoby obróbki i przetworzenia wymienione w kolumnie 3 tego załącznika.

Metoda stosowania reguł zawartych w załączniku 11 jest opisana w uwagach wprowadzających w załączniku 9”.

20 Załącznik 9 do rozporządzenia nr 2454/93 zatytułowany „Uwagi wprowadzające do wykazów procesów obróbki lub przetworzenia nadających status lub nienadających statusu pochodzenia wytwarzanym produktom, gdy są one przeprowadzane na materiałach niepochodzących”, obejmuje następujące uwagi 2 i 3:

„Uwaga 2

2.1. Pojęcie »wytwarzanie« obejmuje każdy rodzaj obróbki lub przetworzenia, łącznie z »montażem« lub czynnościami specyficznymi.

2.2. Pojęcie »materiał« obejmuje każdy »składnik«, »surowiec«, »komponent« lub »część«, itd., używane do wytwarzania produktu.

2.3. Pojęcie »produkt« odnosi się do wytwarzanego produktu, nawet jeżeli jest on przeznaczony do późniejszego użycia w innym procesie wytwarzania.

Uwaga 3

3.1. Obróbka lub przetworzenie wymagane przez regułę w kolumnie 3 musi zostać dokonane tylko w stosunku do użytych materiałów nie pochodzących. Ograniczenia zawarte w regule w kolumnie 3 także odnoszą się do użytych materiałów nie pochodzących.

3.2. Jeżeli produkt wykonany z nie pochodzących materiałów, które same uzyskały status pochodzących podczas wytwarzania, jest użyty jako materiał w procesie wytwarzania innego produktu, to wówczas reguła z wykazu stosowana do produktu, w który jest on włączany, nie ma w odniesieniu do niego zastosowania.

Na przykład:

Tkanina niehaftowana może uzyskać pochodzenie przez utkanie z przędzy. Jeżeli jest ona następnie użyta w produkcji bielizny pościelowej haftowanej, to określony procentowy limit wartości na użycie niehaftowanej tkaniny nie ma zastosowania w tym przypadku”.

21 Załącznik 11 do rozporządzenia nr 2454/93 stanowi:

„Kod CN	Opis towaru	Obróbka lub przetworzenie wykonane na materiałach nie pochodzących, które nadaje im status produktów pochodzących
(1)	(2)	(3)
[...] ex 8528	[...] Urządzenia odbiorcze dla telewizji [Odbiorniki telewizyjne] (z wyłączeniem odtwarzaczy wideo, sprzętu do projekcji telewizyjnej i monitorów wideo) połączone lub nie, w tej samej obudowie, z odbiornikami radiowymi lub aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku	[...] Wytwarzanie, podczas którego wartość dodana [nabyta] w wyniku montażu i, jeżeli ma to miejsce, włączenie części pochodzących z kraju montażu, stanowi co najmniej 45% ceny ex-works produktu Jeżeli reguła 45% nie jest spełniona, produkt jest traktowany jako pochodzący z kraju, z którego pochodzą części stanowiące więcej niż 35% ceny ex-works produktu Jeżeli reguła 35% jest spełniona przez dwa kraje, produkt jest traktowany jako pochodzący z kraju, z którego pochodzą części reprezentujące większy udział procentowy”

Rozporządzenie nr 2548/98

22 Na mocy art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2584/98 z dnia 27 listopada 1998 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 710/95 nakładające ostateczne cło antydumpingowe na przywóz odbiorników telewizji kolorowej pochodzących z Malezji, Chińskiej Republiki Ludowej, Republiki Korei, Singapuru i Tajlandii oraz stanowiącego o ostatecznym pobraniu cła tymczasowego (Dz.U. L 324, str. 1), określone zostały stawki cła antydumpingowego stosowane do rzeczonych urządzeń, objętych pozycją 8528.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 23 Asda, spółka utworzona w Zjednoczonym Królestwie, od czerwca 2000 r. do kwietnia 2001 r. dokonała przywozu do tego państwa członkowskiego OTVK montowanych w Turcji przez spółkę prawa tureckiego Vestel, Electronic Sanayi re Ticavet AS (zwaną dalej „Vestel”). Zgłoszenia przywozowe sporządzone przez Asda wskazywały, że towary te pochodziły z Turcji.
- 24 Przesyłki były zaopatrzone w świadectwa A. TR1 wystawione przez tureckie organy celne i zaświadczające, że towary były dopuszczone do swobodnego obrotu zgodnie z decyzją nr 1/95. Dokumenty te stwierdzały, że w Turcji zostały pobrane opłaty wyrównawcze.
- 25 Organy celne Zjednoczonego Królestwa stwierdziły jednak, że warunki montażu OTVK przez Vestel w Turcji prowadzą do wniosku, że na podstawie kryteriów zawartych w spornych przepisach załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93, w rzeczywistości pochodzą one z Chin i z Korei, krajów objętych środkami antydumpingowymi, określonymi w rozporządzeniu nr 2584/98.
- 26 W czerwcu i październiku 2003 r. wydane zostały w odniesieniu do przywozu dokonanego przez Asda dwie decyzje o dokonaniu retrospektywnego pokrycia kwoty 410 786,52 GBP z tytułu cła antydumpingowego i podatku VAT.
- 27 Należności te zostały zakwestionowane przez Asda przed organami celnymi Zjednoczonego Królestwa, a następnie po oddaleniu jej skarg administracyjnych, przed VAT and Duties Tribunal, London.

Ponieważ Asda zakwestionowała ważność spornych przepisów załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 oraz wykładnię tych przepisów, przepisów protokołu dodatkowego i decyzji nr 1/95 dokonanej przez organy celne, VAT and Duties Tribunal, London postanowił zawiesić postępowanie i przedłożyć Trybunałowi następujące pytania:

- „1) Czy reguły określania niepreferencyjnego pochodzenia zawarte w [spornych przepisach załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93] są nieważne w zakresie wyprodukowanych w Turcji [OTVK], należących [do pozycji] 8528 Nomenklatury Scalonej, zgodnie z definicją z kolumny 3 tabeli obejmującej tę pozycję, z powodu ich niezgodności z art. 24 [...] Wspólnotowego kodeksu celnego [...]?

- 2) Gdyby szczególna reguła pochodzenia obowiązująca w zakresie OTVK objętych [spornymi przepisami załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93], okazała się ważna, to czy niepreferencyjne pochodzenie oddzielnej części, takiej jak płyta główna, zawartej w gotowym OTVK powinno być określane odrębnie, a jeśli tak, to czy to niepreferencyjne pochodzenie należy określać:
 - a) na podstawie fizycznego przetworzenia lub obróbki produktu celem ustalenia, gdzie produkt został poddany ostatniemu, istotnemu, ekonomicznie uzasadnionemu przetworzeniu lub obróbce (zakładając, że pozostałe wymogi z art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego są spełnione), czy też

 - b) na podstawie szczególnych i pomocniczych reguł uzgodnionych przez Komisję Europejską i państwa członkowskie do celów pozycji negocjacyjnej

Wspólnoty [...] na szczeblu WTO w ramach harmonizacji reguł określania niepreferencyjnego pochodzenia, przy czym szczególną regułą w niniejszym przypadku jest kryterium 45% wartości dodanej, a zgodnie z regułą pomocniczą za kraj pochodzenia towaru uważany jest kraj, z którego pochodziła największa część niepochodzących materiałów, określona na podstawie każdego rozdziału, z zastrzeżeniem jednak, że jeśli pochodzące materiały stanowią co najmniej 50% wszystkich użytych materiałów, to państwem pochodzenia jest państwo pochodzenia tych materiałów, czy też

c) na innej podstawie?

- 3) Jeśli zgodnie z art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego, na podstawie kryterium fizycznego przetworzenia lub obróbki, zostało określone lokalne pochodzenie części OTVK, takiej jak płyta główna, to czy nadal jest konieczne określanie wartości takiej części celem zastosowania do OTVK szczególnej reguły pochodzenia OTVK zawartej w załączniku 11 do rozporządzenia nr [2454/93]?
- 4) Na wypadek, gdyby dozwolone było stosowanie reguł uzgodnionych na potrzeby pozycji negocjacyjnej [Wspólnoty] na szczeblu [WTO] w ramach stosowania załącznika 11 [do rozporządzenia nr 2454/93], czy jest konieczne, aby część OTVK, taka jak płyta główna, miała swoją rzeczywistą cenę ex-works, czy też można jej przypisać wartość równoważną do ceny ex-works?
- 5) Gdyby odpowiedź na pytanie trzecie lub czwarte wymagała uwzględnienia wartości równoważnej do rzeczywistej ceny ex-works, jak należy określić tę wartość?

W szczególności:

- a) Czy należy zastosować: i) art. 29 lub 30 Wspólnotowego kodeksu celnego; ii) któryś z art. 141–153 rozporządzenia [nr 2454/93]; oraz iii) którąkolwiek z not interpretacyjnych dotyczących wartości celnej, zamieszczonych w załączniku 23 do rozporządzenia [nr 2454/93]?
 - b) Jaki rodzaj dowodu jest wymagany celem wykazania wartości lub kosztu?
 - c) W jakich okolicznościach można odwołać się do normalnego lub kalkulowanego kosztu danej części OTVK celem określenia jej niepreferencyjnego pochodzenia?
 - d) Jaki rodzaj kosztów można uwzględnić przy wyznaczaniu kalkulowanego lub normalnego kosztu danej części?
 - e) Czy można stosować wartości średnie dla danego okresu celem określenia należności celnej konkretnego produktu w określonym momencie?
 - f) Czy można użyć różnych metod dla obliczenia kosztów lub wartości celem porównania kosztu lub wartości części z kosztem lub wartością gotowego wywożonego produktu?
- 6) Czy z art. 44 ust. 2 decyzji nr 1/95 [...] oraz z art. 47 protokołu dodatkowego [...] wynika obowiązek Wspólnoty wystąpienia do Rady Stowarzyszenia

[EWG]-Turcja z wnioskiem o wydanie przez tę ostatnią rekomendacji i dokonanie notyfikacji Radzie Stowarzyszenia [EWG]-Turcja przed nałożeniem ceł antydumpingowych ustanowionych rozporządzeniem [...] nr 2584/98 również na produkty przywożone z Turcji, dopuszczone już do obrotu?

- 7) Czy art. 46 decyzji nr 1/95 wymaga, by Wspólnota, dokonawszy rozporządzeniem [...] nr 2584/98 zmiany gamy produktów i stawek ceł nałożonych trzema poprzednimi rozporządzeniami Rady [Unii Europejskiej] na przywóz niektórych OTVK pochodzących z Chin i Korei, poinformowała Połączony Komitet ds. Unii Celnej o tym, że zamierza zastosować te środki również do przywozu z Turcji, zanim będzie uprawniona do nałożenia na przywożone z Turcji OTVK pochodzące z Chin lub Korei, dopuszczone już do obrotu, nowych ceł antydumpingowych ustanowionych rozporządzeniem [...] nr 2584/98?

- 8) Czy art. 44–47 decyzji nr 1/95 wymagają, aby podmioty gospodarcze zostały poinformowane lub w inny sposób powiadomione o informacjach udzielonych na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95 lub notyfikacji dokonanej na podstawie art. 47 ust. 2 protokołu dodatkowego [...]?

- 9) W przypadku gdyby wymagany był wniosek, notyfikacja lub poinformowanie:
 - a) w jakiej formie ma nastąpić taki wniosek i notyfikacja na podstawie art. 44 decyzji nr 1/95 w związku z art. 47 protokołu dodatkowego [...]?

b) Jaka ma być forma informacji udzielonej na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95?

c) Czy kroki podjęte przez Komisję Europejską w niniejszej sprawie są w wystarczającym stopniu zgodne z wymogiem wniosku, notyfikacji lub poinformowania?

d) Jakie są konsekwencje braku takiej zgodności?

10) Czy art. 44, 46 i 47 decyzji nr 1/95 oraz art. 47 protokołu dodatkowego [...] są bezpośrednio stosowane bądź mają bezpośredni skutek przed sądem krajowym, co oznacza, że przyznają indywidualnym podmiotom gospodarczym prawo powołania się w uzasadniony sposób na ich naruszenie w celu zakwestionowania obowiązku zapłaty ceł antydumpingowych, które w innym przypadku podlegałyby zapłacie?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

²⁹ W pytaniu pierwszym sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy sporne przepisy zawarte w załączniku 11 do rozporządzenia nr 2454/93 są nieważne z powodu ich niezgodności z art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego.

30 Asda podnosi, że sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93, ze względu na to, że wymagają, aby wartość nabyta w wyniku montażu i, o ile ma to miejsce, w wyniku włączenia części pochodzących z kraju montażu, stanowiła co najmniej 45% ceny ex-works OTVK, dla nadania im, w związku z ich produkcją, statusu produktów pochodzących z kraju, w którym miał miejsce ten montaż, odwołują się w ten sposób do kryterium opartego na wartości dodanej, będącym ich zdaniem kryterium „ilościowym”, niezgodnym z kryteriami „jakościowymi” zawartymi w art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego. Asda twierdzi, że przyjmując te przepisy, Komisja przekroczyła kompetencje przyznane jej przez Radę w celu wykonania przepisów ustanowionych przez tę ostatnią we wskazanym kodeksie.

31 Należy przypomnieć po pierwsze, że zgodnie z art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego towar, w którego produkcję zaangażowany jest więcej niż jeden kraj, jest uznawany za pochodzący z kraju, w którym został poddany ostatniej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu.

32 Wskazany art. 24 powtarza art. 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 802/68 z dnia 27 czerwca 1968 r. dotyczącego wspólnej definicji pojęcia pochodzenia towarów (Dz.U. L 148, str. 1), które miało zastosowanie przed wejściem w życie Wspólnotowego kodeksu celnego. Dokonując interpretacji tego rozporządzenia, Trybunał orzekł, że z art. 5 wynika, iż decydującym kryterium jest ostatnia istotna obróbka lub przetworzenie (wyrok z dnia 13 grudnia 1989 r. w sprawie C-26/88 Brother International, Rec. str. 4253, pkt 15).

33 Po drugie, należy przypomnieć, że art. 249 Wspólnotowego kodeksu celnego stanowi wystarczającą podstawę prawną, by Komisja mogła ustanowić przepisy wykonawcze do tego kodeksu (wyrok z dnia 11 listopada 1999 r. w sprawie C-48/98 Söhl & Söhlke, Rec. str. I-7877, pkt 35).

- 34 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że Komisja jest upoważniona do stanowienia wszelkich przepisów wykonawczych niezbędnych lub przydatnych w celu wykonania regulacji podstawowej, o ile te przepisy wykonawcze nie są sprzeczne z tą regulacją lub z przepisami wykonawczymi ustanowionymi przez Radę (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 36).
- 35 Ponadto, dla celów wykonywania uprawnień przyznanych Komisji przez Radę w zakresie dotyczącym stanowienia przepisów wykonawczych do art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego, Komisja dysponuje zakresem swobodnego uznania umożliwiającym jej sprecyzowanie abstrakcyjnych pojęć występujących w tym przepisie w odniesieniu do istotnej obróbki lub przetworzenia (zob. wyrok z dnia 23 marca 1983 r. w sprawie C-162/82 Cousin i in., Rec. str. 1101, pkt 17).
- 36 Co się tyczy kwestii, czy czynność montażu różnych części stanowi istotną obróbkę lub przetworzenie, Trybunał orzekł już, że czynność taka może być uznana za decydującą o pochodzeniu, jeżeli z technicznego punktu widzenia i przy uwzględnieniu definicji danego towaru stanowi ona decydujące stadium produkcji, w którym prześadza się o przeznaczeniu użytych części i w którym przedmiotowy towar zyskuje swe szczególne cechy jakościowe (wyrok z dnia 31 stycznia 1979 r. w sprawie 114/78 Yoshida, Rec. str. 151 i ww. wyrok w sprawie Brother International, pkt 19).
- 37 Trybunał orzekł jednak, że mając na uwadze różnorodność czynności, które mieszczą się w pojęciu montażu, w niektórych sytuacjach dokonywanie oceny na podstawie kryteriów technicznych może nie doprowadzić do ustalenia pochodzenia towaru. W tych przypadkach należy uwzględnić jako kryterium pomocnicze związaną z montażem wartość dodaną (ww. wyrok w sprawie Brother International, pkt 20).
- 38 Trybunał wskazał, że znaczenie tego kryterium zostało również potwierdzone przez Międzynarodową konwencję dotyczącą uproszczenia i harmonizacji postępowania

celnego (konwencja z Kyoto). Niektóre załączniki do tej konwencji zostały przyjęte w imieniu Wspólnoty na mocy decyzji Rady 77/415/EWG z dnia 3 czerwca 1977 r. (Dz.U. L 166, str. 1). Uwagi odnoszące się do trzeciej normy załącznika D.1 do wskazanej konwencji stanowią, że kryterium istotnego przetworzenia może wyrażać się w praktyce regułą normy procentowej ad valorem, w przypadku gdy wartość procentowa użytych materiałów lub procent wartości dodanej osiągnie określony poziom (ww. wyrok w sprawie Brother International, pkt 21).

39 Należy ponadto wskazać, że na mocy decyzji 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącej zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336, str. 1), Rada przyjęła w szczególności porozumienie w sprawie reguł pochodzenia załączone do Aktu końcowego podpisanego w Marakeszu w dniu 15 kwietnia 1994 r. (Dz.U. L 336, str. 144), zgodnie z którym przy opracowywaniu tych reguł może zostać użyte kryterium udziału procentowego ad valorem.

40 W tym kontekście należy przypomnieć, że umowy międzynarodowe stanowią od daty ich wejścia w życie integralną część wspólnotowego porządku prawnego (zob. w szczególności wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 IATA i ELFAA, Zb.Orz. str. I-403, pkt 36). Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem przepisy wtórnego prawa wspólnotowego należy interpretować w sposób, najbardziej jak to możliwe, zgodny z tymi umowami (zob. w szczególności wyrok z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie C-76/00 P Petrotub i Republica przeciwko Radzie, Rec. str. I-79, pkt 57).

41 Z powyższych rozważań wynika, że sam wybór kryterium opierającego się na wartości dodanej nie jest niezgodny z art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego i że samo sięgnięcie po to kryterium nie może prowadzić do stwierdzenia, że Komisja wykroczyła poza swe kompetencje w zakresie stanowienia przepisów wykonawczych, wynikające z art. 249 wskazanego kodeksu (wyrok z dnia 8 marca 2007 r. w sprawach połączonych C-447/05 i C-448/05 Thomson i Vestel France, Zb.Orz. str. I-2049, pkt 31).

42 Ponadto należy przypomnieć, że w wykonaniu rozporządzenia nr 802/68 Komisja ustanowiła rozporządzenie (EWG) nr 2632/70 z dnia 23 grudnia 1970 r. w sprawie określania pochodzenia odbiorników radiowych i telewizyjnych (Dz.U. L 279, str. 35). Przepisy tego rozporządzenia dotyczące kryterium wartości dodanej zostały co do zasady powtórzone w spornych przepisach załącznika 11 do rozporządzenia 2454/93.

43 W świetle motywu drugiego rozporządzenia nr 2632/70 montaż odbiorników radiowych i telewizyjnych może obejmować procesy o różnym stopniu złożoności w zależności od typów montowanych urządzeń, stosowanych metod i warunków, w których montaż ten jest dokonywany. Motyw trzeci tego rozporządzenia wskazuje również, że „w obecnym stanie rozwoju techniki w tej gałęzi przemysłu” sam montaż zasadniczo nie stanowi istotnego stadium produkcji w rozumieniu art. 5 rozporządzenia nr 802/68, jednak w niektórych przypadkach można stwierdzić odmiennie, na przykład gdy montowane są odbiorniki o wysokiej wydajności lub wymagające rygorystycznych kontroli zastosowanych części, lub gdy montaż obejmuje wszystkie części składowe odbiorników. Motyw czwarty rozporządzenia nr 2632/70 wskazuje ponadto, że różnorodność czynności mieszczących się w pojęciu montażu nie pozwala na stwierdzenie na podstawie kryteriów technicznych, w których przypadkach montaż ten stanowi istotne stadium produkcji, i wobec tego należy posługiwać się kryterium związanej z tym montażem wartości dodanej.

44 Powyższe względy uzasadniają utrzymanie kryterium wartości dodanej w spornych przepisach załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 (ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 35).

45 W ramach swobodnego uznania, którym Komisja dysponuje w zakresie przyjęcia przepisów niezbędnych do wykonania przepisów Wspólnotowego kodeksu celnego,

w szczególności dotyczących pochodzenia towarów, spoczywa na niej obowiązek ustanowienia przepisów o charakterze generalnym, uwzględniających — w trosce o pewność prawa — w sposób długoterminowy sytuację całego sektora przemysłu, na które w konsekwencji nie może mieć wpływu szczególna sytuacja powstała w danej chwili w jednym z przedsiębiorstw tego sektora (ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 36).

46 W tych okolicznościach uwzględnienie przez Komisję znacznej różnorodności czynności mieszczących się w pojęciu montażu uzasadnia użycie kryterium wartości dodanej w całym sektorze danego przemysłu (ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 37).

47 Z uwag przedstawionych na piśmie przez Asda wynika ponadto, że montaż różnych części OTVK będących przedmiotem postępowania przed sądem krajowym obejmuje złożony proces przemysłowy. Ponadto przedstawione Trybunałowi dokumenty zawarte w aktach sprawy nie pozwalają na stwierdzenie, że proces ten jest identyczny w przypadku wszystkich producentów OTVK. W każdym razie dokumenty te w żadnym razie nie pozwalają na stwierdzenie, że brak jest dużego stopnia różnorodności czynności mieszczących się w pojęciu montażu w ramach całego danego sektora przemysłowego.

48 W tym kontekście z wymogu jednolitego stosowania przepisów celnych na całym terytorium celnym Wspólnoty wynika, że abstrakcyjne pojęcia ostatniej istotnej obróbki lub przetworzenia, do których odsyła — w odniesieniu do wszystkich towarów — art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego, powinny zostać sprecyzowane w zakresie dotyczącym konkretnych produktów, takich jak OTVK, poprzez szczególne przepisy uwzględniające różnorodność procesu produkcji tych odbiorników. Wobec tego użycie jasnego i obiektywnego kryterium, takiego jak kryterium opierające się na wartości dodanej, umożliwiającego wyjaśnienie — w przypadku tego rodzaju towarów o złożonej budowie — na czym polega istotna obróbka lub przetworzenie decydujące o pochodzeniu tego towaru, nie może stanowić naruszenia prawa (ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 39).

- 49 Należy ponadto wskazać, że o ile sytuacja powołana przez skarżącą w postępowaniu przed sądem krajowym wynika wprawdzie z rozwoju techniki produkcji OTVK, to wydaje się, że jest ona, w tych warunkach, związana wyłącznie z konkretnymi okolicznościami. Co więcej, rozwój obecnie stosowanych technik produkcji, takich jak ekrany „plazmowe”, może zasadniczo zmienić tę wskazywaną przez skarżącą sytuację. W związku z tym powoływanie się na tę sytuację przy kwestionowaniu zastosowania kryterium wartości dodanej nie jest zasadne (zob. ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 44).
- 50 Jest tak również w przypadku argumentu opartego na wahaniach kursów walut, gdyż kurs ten, który jest w pełni koniunkturalny i może ulegać zarówno wyższe, jak i obniżce, nie powoduje, że stosowanie kryterium wartości dodanej będzie w sposób nieunikniony niekorzystne dla zainteresowanych przedsiębiorstw.
- 51 W świetle powyższych uwag na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że jego analiza nie wykazała wystąpienia jakiegokolwiek elementu, który mógłby wpłynąć na ważność spornych przepisów załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93.

W przedmiocie pytań od drugiego do piątego

Uwagi wstępne

- 52 Pytania od drugiego do piątego, które dotyczą wykładni spornych przepisów załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93, dążą do określenia zasad obliczania wartości dodanej OTVK nabytej w wyniku czynności montażu i włączenia części pochodzących z kraju montażu.

53 Asda twierdzi, że dla dokonania tych obliczeń wśród części złożonych przez Vestel — jej dostawcę w celu wykonania gotowego produktu, który stanowią przywożone OTVK, należy najpierw określić oddzielnie pochodzenie jednej z tych części, jaką jest płyta główna, która została wykonana przez tego samego dostawcę z części pochodzących z wielu krajów. W ten sposób rzeczona płyta główna, czyli całość kontrolująca wszystkie elektroniczne funkcje urządzenia, powinna zdaniem Asda zostać uznana, na podstawie reguł pochodzenia, które znajdują wobec niej zastosowanie, za pochodzącą z Turcji. Wynikałoby z tego, że wartość dodana w wyniku jej włączenia i operacji montażu stanowiłaby co najmniej 45% ceny ex-works omawianych OTVK, które powinny być uznane za pochodzące z Turcji, jak zostało zgłoszone przy ich przywozie.

54 W tej sytuacji sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia w pierwszej części pytania drugiego, czy sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 powinny być interpretowane w ten sposób, że w celu obliczenia wartości nabytej przez OTVK przy wytwarzaniu ich w warunkach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym, niepreferencyjne pochodzenie oddzielnej części, takiej jak płyta główna, zawartej w gotowym produkcie powinno być określane odrębnie.

55 Część druga pytania drugiego oraz pytania od trzeciego do piątego dotyczą w istocie kwestii, czy w przypadku gdy pochodzenie takiej części powinno być określane odrębnie, na podstawie jakich reguł powinny być ustalane to pochodzenie i wartość rzeczony części. Wskazanie tych reguł będzie konieczne wyłącznie w razie udzielenia twierdzącej odpowiedzi na część pierwszą pytania drugiego, którą należy rozważyć w pierwszej kolejności.

W przedmiocie części pierwszej pytania drugiego

56 Należy przypomnieć, że sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 wymagają, aby wartość nabyta w wyniku montażu i, jeżeli ma to miejsce, włączenia

części pochodzących z kraju montażu, stanowiła co najmniej 45% ceny ex-works odbiorników telewizyjnych, dla nadania im, w związku z ich produkcją, statusu produktów pochodzących z kraju, w którym miał miejsce ten montaż.

- 57 Należy zauważyć na wstępie, że przepisy będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym są sformułowane w sposób ogólny i w zakresie dotyczącym ustalania pochodzenia danego towaru nie nadają decydującego znaczenia konkretnej jego części, takiej jak kineskop (ww. wyrok w sprawach połączonych Thomson i Vestel France, pkt 43) lub płyta główna. Istotne jest uwzględnienie ogółu części, które rzeczywiście i obiektywnie uczestniczą w montażu dokonywanym przez przedsiębiorstwo, które wytwarza gotowy produkt.
- 58 Po pierwsze, ani art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego, ani sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia 2454/93 nie stanowią, aby taka ocena mogła zostać dokonana bez uwzględnienia operacji montażu w całości. Przepisy te nie przewidują uwzględnienia w procesie wytwarzania produktu niektórych operacji montażu z pominięciem innych ani wyodrębnienia w sztuczny sposób takiej czy innej części wynikającej z montażu dokonanego przez tego samego dostawcę.
- 59 Po drugie, wymóg jednolitego stosowania przepisów celnych na całym terytorium celnym Wspólnoty sprzeciwia się odmiennej wykładni rzeczonych przepisów. Uznanie, jak twierdzi Asda, że jedna z części zmontowanych przez dostawcę odbiorników telewizyjnych, w tym przypadku płyta główna, powinna być rozważana oddzielnie w procesie montażu, gdyż mogłaby w ten sposób uzyskać status produktu pochodzącego, prowadziłoby do pozostawienia importerowi lub jego dostawcy

swobody określenia, na jakim etapie tego montażu jedna z części przywożonego produktu nabywa status gotowego produktu użytego jako materiał w procesie wytwarzania w tym samym przedsiębiorstwie innego produktu. Takie podejście, które uzależniałoby pochodzenie produktu od subiektywnej oceny niezgodnej z obiektywnym i przewidywalnym charakterem omawianych przepisów, prowadziłoby do pozbawienia skuteczności spornych przepisów załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93.

60 Tak jak uregulowania wspólnotowe dotyczące obliczania wartości celnej towarów mają na celu ustanowienie sprawiedliwego, jednolitego i bezstronnego systemu, wykluczającego stosowanie arbitralnych lub fikcyjnych wartości celnych (wyrok z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie C-306/04 Compaq Computer International Corporation, Zb.Orz. str. I-10991, pkt 30 oraz cytowane tam orzecznictwo), uregulowania wspólnotowe dotyczące pochodzenia produktów, mające ten sam cel, nie mogą być interpretowane w sposób uznający możliwość uzależnienia takiego pochodzenia od tego rodzaju subiektywnej oceny.

61 Prawdą jest, że jeżeli część taka jak płyta główna nie była zmontowana przez dostawcę, lecz została nabyta przez niego od podmiotu trzeciego, ta część jako taka, a nie składające się na nią części, będzie uwzględniona w celu zastosowania spornych przepisów załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93. W ten sposób dwie części podobne z technicznego punktu widzenia byłyby traktowane odmiennie przy stosowaniu tego samego przepisu prawa wspólnotowego wobec dostawców odbiorników telewizyjnych, w zależności od tego, czy pochodziłyby z zakładów produkcyjnych zainteresowanego dostawcy, czy też zostałyby nabyte przez niego od podmiotu trzeciego.

62 Prawdą jest również, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poszanowanie zasad równości i niedyskryminacji wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w sposób odmienny, a sytuacje odmierne nie były traktowane w sposób identyczny, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione (zob. w szczególności wyroki z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-248/04 Koninklijke Coöperatie Cosun, Zb.Orz. str. I-10211, pkt 72 oraz z dnia 3 maja 2007 r. w sprawie C-303/05 Advocaten voor de Wereld, Zb.Orz. str. I-3633, pkt 56).

- 63 Zakładając jednak, że sytuacja produktów pochodzących z zakładów produkcyjnych zainteresowanego dostawcy i sytuacja produktów, które zostały nabyte od innego dostawcy, są z technicznego punktu widzenia identyczne, to nie są one porównywalne z prawnego punktu widzenia, w szczególności przy stosowaniu reguł dotyczących pochodzenia. Transakcja handlowa zawarta z podmiotem trzecim, której przedmiotem są te ostatnie produkty, umożliwia określenie w sposób, co do zasady obiektywny, chwili, w której nabywają one charakter gotowego produktu i w której, również w sposób obiektywny może być określone ich pochodzenie. W odniesieniu do pozostałych produktów określenie z góry tej chwili jest natomiast niemożliwe i pozostawione zostaje swobodnej ocenie dostawcy w warunkach, które jak zauważono w pkt 59 niniejszego wyroku, są subiektywne i niezgodne z zastosowaniem przepisów będących przedmiotem postępowania przed sądem krajowym.
- 64 Nie można wykluczyć, że dostawca zostanie w tej sytuacji zachęcony do utworzenia takiego podmiotu trzeciego odpowiedzialnego za dokonanie montażu, aby stworzyć wrażenie nabycia tego towaru od osoby trzeciej.
- 65 Należy jednak przypomnieć, że na podstawie art. 25 Wspólnotowego kodeksu celnego przetworzenie lub obróbka, co do których zostało ustalone lub stwierdzone fakty potwierdzają przypuszczenie, że ich jedynym celem było obejście przepisów stosowanych we Wspólnocie wobec towarów z określonych państw, nie mogą być w żadnym przypadku uznane za nadające, w rozumieniu art. 24 rzezonego kodeksu, towarom otrzymanym w ten sposób pochodzenie kraju, w którym zostały one przetworzone.
- 66 Asda uważa jednak, że na podstawie uwagi wstępnej 3.2 załącznika 9 do rozporządzenia nr 2454/93 (zwanej dalej „uwagą wstępną 3.2”), pochodzenie płyty głównej powinno być określone przed ustaleniem pochodzenia odbiornika telewizyjnego, w którym ta płyta główna została zainstalowana.

67 Źródłem tych przepisów, przypomnianych w pkt 20 niniejszego wyroku są postanowienia załącznika I do rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1364/91 z dnia 24 maja 1991 r. określającego pochodzenie materiałów i wyrobów włókienniczych objętych sekcją XI Nomenklatury Scalonej (Dz.U. L 130, str. 18), które zostało uchylone na mocy art. 913 rozporządzenia nr 2454/93. Przepisy te zostały powtórzone w załączniku 9 do tego rozporządzenia i z tego powodu znajdują zastosowanie, co do zasady, zarówno do materiałów włókienniczych, jak i produktów innych niż materiały włókiennicze, o których mowa w załączniku 11 do tego rozporządzenia.

68 Jednakże z treści uwagi wprowadzającej 3.2, wyjaśnionej na przykładzie podanym na końcu tej uwagi, wynika bezwzględnie, że jej stosowanie jest zastrzeżone do przypadku, gdy dla produktu, o którym mowa w kolumnach 1 i 2 załączników 10 i 11 do rozporządzenia nr 2454/93, przewidziano w kolumnie 3 tych załączników, regułę określającą wartość graniczną części włączonej do tego produktu (np. przepisy zawarte w kolumnie 3 w pozycjach od 6301 do 6306 Nomenklatury Scalonej, wskazanej w załączniku 10 do rozporządzenia nr 2454/93).

69 Stosowanie tych przepisów nie może być natomiast rozciągnięte na produkty z rzonego załącznika 11, dla których — tak jak w przypadku odbiorników telewizyjnych — przewidziano w kolumnie 3 tego załącznika regułę, która określa nie wartość graniczną jednej części włączonej do tego produktu, ale próg wartości nabytej przez ten produkt w wyniku montażu i, jeżeli ma to miejsce, włączenia części pochodzących z kraju montażu.

70 Gdyby tak było, stosowanie uwagi wprowadzającej 3.2 do produktu takiego jak będący przedmiotem postępowania przed sądem krajowym byłoby pozbawione wszelkiego sensu. Ponieważ sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 określają reguły pochodzenia odbiorników telewizyjnych, nie znajdują one zastosowania do określania pochodzenia innych produktów, a zatem płyty głównej, będącej przed-

miotem postępowania przed sądem krajowym. Jeżeli należałoby rozumieć tę uwagę w ten sposób, że wyklucza części tych odbiorników telewizyjnych z zastosowania reguły pochodzenia, która ich dotyczy, byłaby ona całkowicie zbędna.

- 71 W każdym razie z samej uwagi wprowadzającej 3.2 wynika, że obejmuje ona przypadek, gdy dany produkt uzyskał status pochodzącego w procesie wytwarzania. Wynika z tego, że dla takiego produktu pochodzenie nie jest już kwestią sporną i że w rezultacie reguła określająca jego pochodzenie, taka jak zawarta w kolumnie 3 załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93, nie znajduje zastosowania wobec niego, lecz wyłącznie w stosunku do produktu, w skład którego on wchodzi.
- 72 Wykładnia przyjmująca, że nota wprowadzająca 3.2 oznacza, że kryterium wartości dodanej nie znajduje zastosowania do określenia pochodzenia płyty głównej i że do określenia tego pochodzenia należy zastosować jedynie przepisy art. 24 Wspólnotowego kodeksu celnego, miałyby znaczenie, wyłącznie jeśli sama płyta główna byłaby przedmiotem przywozu i gdyby należało określić jej pochodzenie, co nie zachodzi w przypadku będącym przedmiotem postępowania przed sądem krajowym.
- 73 W tej sytuacji na część pierwszą pytania drugiego należy odpowiedzieć, że sporne przepisy załącznika 11 do rozporządzenia nr 2454/93 należy interpretować w ten sposób, że dla obliczenia wartości nabytej przez OTVK przy ich wytworzeniu w warunkach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym nie należy odrębnie określać niepreferencyjnego pochodzenia oddzielnej części, takiej jak płyta główna.

W przedmiocie części drugiej pytania drugiego i pytań od trzeciego do piątego

74 W świetle powyższych uwag nie należy udzielać odpowiedzi na te pytania.

W przedmiocie pytań od szóstego do dziesiątego

Uwagi wstępne

75 W pytaniach od szóstego do dziewiątego sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia zakresu obowiązków, jakie ciążyą na stronach układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja, na podstawie art. 47 protokołu dodatkowego i art. 44–47 decyzji nr 1/95. Asda twierdzi, że cła antydumpingowe, których od niej zażądano, zostały ustalone na podstawie przepisów przyjętych przez Wspólnotę z naruszeniem tych obowiązków.

76 Należy, po pierwsze, zauważyć, że jak podnosi rząd Zjednoczonego Królestwa i jak wynika z art. 47 ust. 1 protokołu dodatkowego, podpisanego w 1970 r., zasady stosowania środków antydumpingowych określone we wskazanym art. 47 były przewidziane jedynie na okres dwudziestu dwóch lat. Wynika z tego, że jeżeli artykuł ten może jednak znaleźć ewentualnie zastosowanie w postępowaniu przed sądem krajowym, to wynika to z art. 44 ust. 2 decyzji nr 1/95, który utrzymuje wyraźnie w mocy te zasady stosowania.

- 77 Po drugie, należy zauważyć, że o ile trzy pierwsze ustępy art. 47 protokołu dodatkowego dotyczą praktyk antydumpingowych i mogą z tego tytułu, stosownie do okoliczności, mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu przed sądem krajowym, to ust. 4 rzeczonego artykułu odnosi się natomiast do sytuacji całkowicie różnej od tej występującej w tym sporze, a mianowicie produktów, które były przedmiotem powrotnego przywozu.
- 78 W tej sytuacji pytania od szóstego do dziewiątego powinny być uznane za odnoszące się do wykładni art. 44 decyzji nr 1/95 w związku z art. 47 ust. 1–3 protokołu dodatkowego i art. 45–47 decyzji nr 1/95.
- 79 W pytaniu dziesiątym sąd krajowy dąży jednak do ustalenia, czy przepisy te są bezpośrednio skuteczne przed sądami krajowymi i czy umożliwiają indywidualnym podmiotom gospodarczym powołanie się w uzasadniony sposób na ich naruszenie w celu zakwestionowania obowiązku zapłaty ceł antydumpingowych, które w innym przypadku podlegałyby zapłacie.
- 80 Tymczasem gdyby na to pytanie należało odpowiedzieć, że rzeczone przepisy nie są bezpośrednio skuteczne, ich wykładnia nie miałaby żadnego znaczenia dla zainteresowanych podmiotów gospodarczych i w związku z tym udzielanie odpowiedzi na pytania od szóstego do dziewiątego nie byłoby konieczne.
- 81 W tej sytuacji należy odwrócić kolejność pytań i zbadać najpierw pytanie dziesiąte, w zmienionym brzmieniu, a następnie, w razie konieczności, pytania od szóstego do dziewiątego.

W przedmiocie pytania dziesiątego

- 82 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepis umowy zawartej przez Wspólnotę z krajami trzecimi należy postrzegać jako przepis bezpośrednio skuteczny, jeżeli uwzględniając jego brzmienie oraz cel i charakter tej umowy, zawiera on jasny i precyzyjny obowiązek, którego wypełnienie i skutki nie są uzależnione od wydania kolejnego aktu. Wynika z tego, że jeżeli umowa ustanawia współpracę między stronami, określone postanowienia ujęte w tej umowie mogą regulować bezpośrednio sytuację prawną jednostek na wymienionych powyżej warunkach i uwzględniając cel i charakter umowy (zob. podobnie wyrok z dnia 12 kwietnia 2005 r. w sprawie C-265/03 Simutenkov, Zb.Orz. str. I-2579, pkt 21 i 28).
- 83 Przepisy decyzji Rady Stowarzyszenia EWG-Turcja mogą być bezpośrednio skuteczne (zob. podobnie wyroki z dnia 20 września 1990 r. w sprawie C-192/89 Sevince, Rec. str. I-3461, pkt 14 i 15 oraz z dnia 4 maja 1999 r. w sprawie C-262/96 Sürül, Rec. str. I-2685, pkt 60).
- 84 W pkt 23 i 25 wyroku z dnia 30 września 1987 r. w sprawie 12/86 Demirel, Rec. str. 3719, Trybunał uznał między innymi, że przepisy protokołu dodatkowego, które mają zasadniczo charakter programowy i które nie są przepisami dostatecznie precyzyjnymi i bezwarunkowymi, nie mogą być uznane za przepisy prawa wspólnotowego bezpośrednio stosowane w porządkach krajowych państw członkowskich.
- 85 Po pierwsze, należy stwierdzić, że o ile art. 44 ust. 1 decyzji nr 1/95 przyznaje Radzie Stowarzyszenia możliwość zawieszenia stosowania instrumentów ochrony handlowej, ma on w każdym razie charakter warunkowy, ponieważ uzależnia wykonanie tego uprawnienia od spełnienia przesłanki, że Republika Turcji wyko-

nała reguły dotyczące konkurencji, kontroli pomocy państwa oraz inne przepisy dorobku wspólnotowego w zakresie rynku wewnętrznego i zapewniła ich skuteczne stosowanie.

⁸⁶ Taki przepis wymaga zatem przyjęcia dalszych środków, aby nastąpiło oddziaływanie na prawa podmiotów gospodarczych. Przepis ten, pozbawiony bezwarunkowego charakteru nie może regulować bezpośrednio sytuacji prawnej jednostek i nie można, w związku z tym, przyznać mu bezpośredniej skuteczności.

⁸⁷ Po drugie, ponieważ art. 47 ust. 1–3 protokołu dodatkowego i art. 46 decyzji nr 1/95 pozostawiają umawiającym się stronom możliwość przyjęcia odpowiednich środków ochrony, nie zawierają one żadnego obowiązku (zob. podobnie w związku z zastosowaniem art. 25 układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja, wyrok z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie C-251/00 Ilumitrónica, Rec. str. I-10433, pkt 73). Orzecznictwo Trybunału dotyczące bezpośredniej skuteczności nie znajduje zatem zastosowania do tych przepisów.

⁸⁸ Jeżeli ponadto przepisy te przewidują, że w przypadku gdy możliwość ta zostanie wykorzystana, zainteresowane umawiające się strony notyfikują środek Radzie Stowarzyszenia na podstawie art. 47 protokołu dodatkowego lub Połączonemu Komitetowi ds. Unii Celnej na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95, ustanawiają one obowiązek wyłączenia w odniesieniu do stron układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja. Ten prosty formalny wymóg przekazania informacji między instytucjami, który nie wpływa w żaden sposób na prawa i obowiązki jednostek i którego naruszenie nie oddziałuje na sytuację tych jednostek, nie może spowodować przypisania rzeczonym przepisom bezpośredniej skuteczności.

89 Jeśli chodzi, po trzecie, o art. 45 decyzji nr 1/95, wystarczy stwierdzić, że zachęca on jedynie umawiające się strony do uzgodnienia ich działań poprzez wymianę informacji i konsultacje, i zatem również ten artykuł nie zawiera obowiązku. Orzecznictwo Trybunału dotyczące bezpośredniej skuteczności nie znajduje zastosowania także do tego przepisu.

90 Jeśli chodzi wreszcie o art. 47 decyzji nr 1/95, należy natomiast zauważyć, że spełnia on przesłanki cytowanego orzecznictwa dotyczącego bezpośredniej skuteczności. Wyraża on w sposób jasny, precyzyjny i bezwarunkowy, bez uzależniania jego wykonania lub jego skutków od przyjęcia innego aktu, obowiązek wobec władz państwa przywozu zażądania od importera, aby wskazał na zgłoszeniu celnym, pochodzenie danych produktów. Z uwagi na cel i charakter omawianego przepisu taki obowiązek, wyrażając wolę umawiających się stron ustanowienia wymogu przekazania pewnych informacji przez importerów, może bezpośrednio regulować sytuację prawną podmiotów gospodarczych. Należy zatem przyznać temu przepisowi bezpośrednią skuteczność, co oznacza, że podmioty prawa, wobec których ma on zastosowanie, mają prawo powołać się na ten przepis przed sądem państw członkowskich.

91 W tej sytuacji na pytanie dziesiąte należy odpowiedzieć, że po pierwsze, art. 44 decyzji nr 1/95 w związku z art. 47 ust. 1–3 protokołu dodatkowego oraz art. 45 i 46 decyzji nr 1/95 nie są bezpośrednio skuteczne przed sądami krajowymi i nie umożliwiają indywidualnym podmiotom gospodarczym powołania się w ważny sposób na ich naruszenie w celu zakwestionowania obowiązku zapłaty ceł antydumpingowych, które w innym przypadku podlegałyby zapłacie. Po drugie, art. 47 decyzji nr 1/95 jest bezpośrednio skuteczny i podmioty prawa, wobec których znajduje on zastosowanie, mają prawo powołać się na niego przed sądami państw członkowskich.

W przedmiocie pytań szóstego, siódmego i dziewiątego

- 92 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie dziesiąte nie należy odpowiadać na pytania szóste, siódme i dziewiąte, dotyczące wykładni przepisów innych niż art. 47 decyzji nr 1/95.

W przedmiocie pytania ósmego

- 93 W pytaniu ósmym sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy art. 47 decyzji nr 1/95 należy interpretować w ten sposób, że wymaga on, aby informacje, które umawiające się strony, przyjmujące środki antydumpingowe, powinny przekazać Połączonemu Komitetowi ds. Unii Celnej na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95 lub Radzie Stowarzyszenia na podstawie art. 47 ust. 2 protokołu dodatkowego, zostały przekazane podmiotom gospodarczym.
- 94 W tym względzie należy stwierdzić, że wspomniany art. 47 ust. 2 protokołu dodatkowego i art. 46 decyzji nr 1/95 ustanawiają, jak zauważono w pkt 88 niniejszego wyroku, prosty formalny wymóg przekazania informacji między instytucjami. Zważywszy, że regulują one wyłącznie stosunki prawa międzynarodowego między Wspólnotą i Republiką Turcji, nie można uznać, że zawierają również ciążący na umawiających się stronach obowiązek poinformowania jednostek podlegających ich jurysdykcji. W braku wyraźnych przepisów o przeciwnym znaczeniu, art. 47 decyzji nr 1/95 nie może być interpretowany w ten sposób, że w odniesieniu do umawiających się stron ustanawia domyślnie wymóg przekazania tych informacji podmiotom gospodarczym.

- 95 O ile zainteresowane podmioty gospodarcze mają prawo żądać, aby poinformowano je odpowiednio wcześniej w sposób jasny i precyzyjny o środkach antydumpingowych, którym mogą podlegać i o ile w rezultacie takie środki muszą być przedmiotem odpowiednich publikacji, w szczególności w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, o tyle nie wynika z tego w żaden sposób, że rzeczony podmioty gospodarcze mają być poinformowane o wymogach formalnych, ustanowionych wyłącznie w interesie umawiających się stron.
- 96 Ponadto fakt, że środki antydumpingowe takie jak będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym były, jak twierdzi Asda, ogłoszone w niedostateczny sposób, i zakładając, że fakt ten zostanie niestety wykazany, pozostaje on w każdym razie bez wpływu na zakres obowiązków przekazania informacji, jakie spoczywają na umawiających się stronach wyłącznie wobec organów ustanowionych przez te strony w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania układu stowarzyszeniowego EWG-Turcja i unii celnej utworzonej między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Republiką Turcji.
- 97 W świetle powyższych uwag na pytanie ósme należy odpowiedzieć, że art. 47 decyzji nr 1/95 należy interpretować w ten sposób, że nie wymaga on, aby informacje, które umawiające się strony, przyjmujące środki antydumpingowe, powinny przekazać Połączonemu Komitetowi ds. Unii Celnej na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95 lub Radzie Stowarzyszenia na podstawie art. 47 ust. 2 protokołu dodatkowego, zostały przekazane podmiotom gospodarczym.

W przedmiocie kosztów

- 98 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Analiza pytania pierwszego nie wykazała jakiegokolwiek elementu, który mógłby wpłynąć na ważność przepisów zawartych w kolumnie 3, w pozycji 8528 Nomenklatury Scalonej wymienionej w załączniku 11 do rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny.

- 2) Przepisy zawarte w kolumnie 3, w pozycji 8528 Nomenklatury Scalonej wymienionej w załączniku 11 do rozporządzenia nr 2454/93 należy interpretować w ten sposób, że dla obliczenia wartości nabytej przez odbiorniki telewizji kolorowej przy ich wytworzeniu w warunkach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym nie należy odrębnie określać niepreferencyjnego pochodzenia oddzielnej części, takiej jak płyta główna.

- 3) Artykuł 44 decyzji nr 1/95 Rady Stowarzyszenia EWG-Turcja z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie wprowadzenia w życie ostatniego etapu unii celnej w związku z art. 47 ust. 1–3 protokołu dodatkowego podpisanego w dniu 23 listopada 1970 r. w Brukseli oraz zawartego, zatwierdzonego i ratyfikowanego w imieniu Wspólnoty rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2760/72 z dnia 19 grudnia 1972 r., załączonego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją podpisanego w Ankarze w dniu 12 września 1963 r. z jednej strony przez Republikę Turcji, a z drugiej przez państwa członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Wspólnotę, zawartego, zatwierdzonego i ratyfikowanego w imieniu Wspólnoty na mocy decyzji Rady 64/732/EWG z dnia

23 grudnia 1963 r. oraz art. 45 i 46 rzeczonyj decyzji nr 1/95 nie są bezpośrednio skuteczne przed sądami krajowymi i nie umożliwiają indywidualnym podmiotom gospodarczym powołania się w uzasadniony sposób na ich naruszenie w celu zakwestionowania obowiązku zapłaty ceł antydumpingowych, które w innym przypadku podlegałyby zapłacie. Artykuł 47 decyzji nr 1/95 jest bezpośrednio skuteczny i podmioty prawa, wobec których znajduje on zastosowanie, mają prawo powołać się na niego przed sądami państw członkowskich.

- 4) Artykuł 47 decyzji nr 1/95 należy interpretować w ten sposób, że nie wymaga on, aby informacje, które umawiające się strony, przyjmujące środki antydumpingowe, powinny przekazać Połączonemu Komitetowi ds. Unii Celnej na podstawie art. 46 decyzji nr 1/95 lub Radzie Stowarzyszenia na podstawie art. 47 ust. 2 protokołu dodatkowego, zostały przekazane podmiotom gospodarczym.

Podpisy